

Forekomst af bladlus og havrerødsot i registreringsnettet i vintersæd i 2011-2012

I vinterbyg var der i registreringsnettet i gennemsnit omkring 10 pct. planter med havrerødsot i foråret-sommeren og i vinterhvede 1 pct. I vinterbyg gav omkring 2-4 strå med bladlus i efteråret ingen eller kun svage angreb af havrerødsot.

I vinterhvede skulle der flere bladlus til at give betydende angreb. Der registreres i såkaldte "risikomarker".

Forekomsten af bladlus følges siden 2007 hvert efterår i planteavlskonsulenternes registreringsnet i omkring 35 vinterhvedemarker og 20 vinterbygmarker for at vurdere risikoen for angreb af havrerødsot, der overføres af bladlus om efteråret. Der bedømmes i såkaldte "risikomarker", dvs. i tidligt såede marker (før ca. 15. september) i milde områder af landet. Angrebene vises løbende i efteråret på Landbrugsinfo.dk.

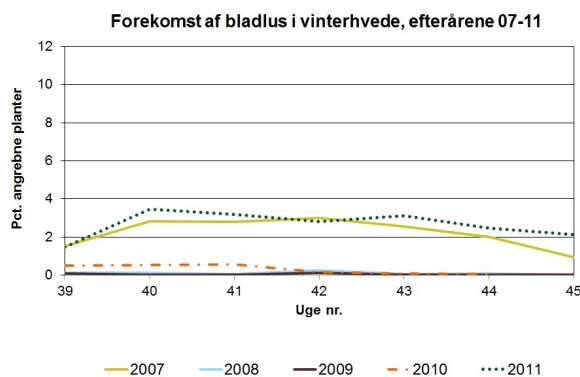
Promilleafgiftsfonden for landbrug

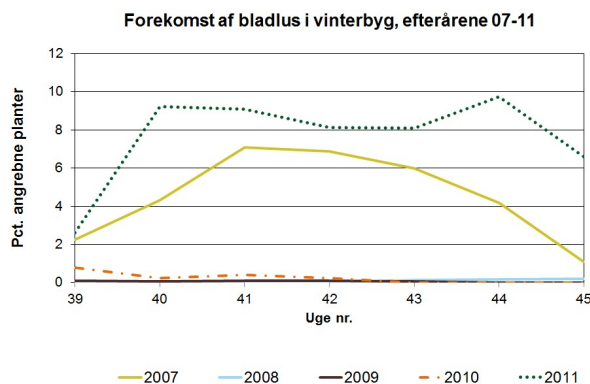
Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Angreb af bladlus

I figur 1-2 ses bladlusangrebene i vinterhvede hhv. vinterbyg i efteråret 2011 samt i tidligere efterår. Det fremgår, at der i efteråret 2011 var en del bladlus i forhold til de 3 foregående år, og at angrebene lå på niveau med efteråret 2007.

Figur 1. Angreb af bladlus (procent angrebne planter) i efterårene 2007-2011 i vinterhvede. Årligt er der bedømt i omkring 35-40 marker.

Figur 2. Angreb af bladlus (procent angrebne planter) i efterårene 2007-2011 i vinterbyg. Årligt er der bedømt i omkring 20 marker.

Angreb af havrerødsot

Det efterfølgende forår-sommer bedømmes angrebene af havrerødsot i markerne, hvor der i efteråret er bedømt bladlus. Angrebene i hvede bedømmes senere end i vinterbyg, da symptomerne i hvede ofte først ses relativt sent. Såfremt der udføres en sprøjtning mod bladlus i marken, skal der efterlades et ubehandlet område på omkring 1-2 sprøjtespor og 200 meter. Angrebene af havrerødsot bedømmes for at vurdere, hvilke bladlusforekomster der skal til i efteråret for at give betydende angreb af havrerødsot det følgende forår-sommer.

I tabel 1-2 er de fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i det usprøjtede område i foråret eller angrebet i hele marken, såfremt der ikke blev sprøjtet i efteråret. Det fremgår, at der i flere marker er mere udbredte angreb. I vinterbyg har der været flest bladlus i efteråret, og der er i gennemsnit omkring 10 procent planter med havrerødsot i foråret-sommeren og op til 65 procent planter med havrerødsot. I vinterhvede er der i gennemsnit omkring 1 procent planter angrebet af havrerødsot i foråret-sommeren og op til 10-12 procent planter med havrerødsot.

I vinterbyg gav omkring 2-4 procent strå med bladlus ingen eller kun svage angreb af havrerødsot. I vinterhvede skulle der flere bladlus til at give betydende angreb.

I enkelte vinterbygmarker er der ikke fundet ret meget havrerødsot trods mange bladlus i efteråret. Dette kan skyldes, at kun relativ få af bladlusene har indeholdt virus på disse lokaliteter.

Kun nogle har oplyst effekten af en evt. sprøjtning, og dette er også angivet i tabellerne. Det fremgår, at der er opnået en god bekæmpelse af bladlus og dermed havrerødsot i disse marker bortset fra vinterbygmarken ved Fredericia, hvor der blev sprøjtet for sent (sprøjtet ca. 14 dage efter

fund af mange bladlus) – se foto af marken nedenfor.

Table 1. Fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i ubehandlet i foråret i vinterbyg.

Område	Max. procent planter med bladlus registreret efterår 2011	Angreb af havrerødsot forår ubehandlet
Fyn	8	0
	8	55
	40	2
	50	0
	80	65→under 1 ved sprøjtning
Esbjerg	8	20
Djursland	18	10→0 ved sprøjtning
Fredericia	52	25→8-10, sprøjtet 14 dage for sent, se foto nedenfor
Sønderjylland	15	5→0 ved sprøjtning
	5	Under 1
	2	0
	2	0
Vestsjælland	4	1→ 0,1 ved sprøjtning
	3	0
Storstrøm	3	0
	3	Kun en lille plet på ¼ m ²
	2	0
Gennemsnit	17,8	10,8

Table 2. Fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i ubehandlet i foråret i vinterhvede.

Område	Max. procent planter med bladlus registreret efterår 2011	Angreb af havrerødsot forår ubehandlet
Fyn	5	0,2
	10	1
	12	1
Lemvig	3	0
	0	0
Esbjerg	25	10-12→ 2 ved sprøjtning
Djursland	1	Noget under 1
Vejle/Kolding	3	0
	24	10
	8	Under 1
Sønderjylland	10	Under 1
	10	Under 1
	1	0
	1	0
Vestsjælland	3	0,1→0
	4	1→0
	5	0,5
	6	0,5
Storstrøm	0,5	0
	1	0
	1	0
	1	0
	2	0
Gennemsnit	5,9	Ca. 1

Billede 1. Denne vinterbygmark ved Fredericia var med i registreringsnettet, og der blev fundet mange bladlus i efteråret. Der blev derfor udført en skadedyrssprøjtning i efteråret. I registreringsnettet skal der efterlades et ubehandlet område, såfremt marken sprøjtes mod bladlus. Området til venstre er ubehandlet mod bladlus i efteråret og her ses meget havrerødsot. Angrebet i usprøjtet blev bedømt til 25 procent planter med havrerødsot, og det blev reduceret til 8-10 procent planter med havrerødsot ved sprøjtning. På billedet er den sprøjtede del til højre relativt grøn, men lidt længere ude i det sprøjtede fandtes mere havrerødsot. Marken blev først sprøjtet 14 dage efter fund af mange bladlus, og det vurderes at være årsagen til den relative dårlige effekt.
(Foto: Aksel Ravn, Kolding Herreds Landbrugsforening).

